

Tito malí knírači se prezentují jako záchranáři a tuto disciplínu zvládají skutečně na nejvyšší úrovni

Poháry už nepočítám...

První, co vám v bytě inženýrky Zuzany Rozové padne do očí, je prosklená vitrina a různé police s neuvěřitelným množstvím pohárů a dalších cen s kynologickou tematikou. „Kolik jich vaši psi získali?“ přímo se vnučuje první otázka. „Ale to je jenom malá část, těch, kterých si nejvíce cením. Když jich bylo rovných osm set, s počítáním jsem přestala. Takže vlastně ani nevím...“

Když jsme hledali někoho, kdo by osobní zkušeností doplnil obecný článek o malých kníračích, stěžejí jsme mohli narazit na povolanějšího člověka, než je právě Zuzana Rozová. S knírači a pro knírače žije už rovných 35 let. A vždy to byli ti nejmenší z nich..

A co váš vůbec první pes?

Byl to také knírač?

Byl. Jenomže já jsem to tehdy nevěděla. Od babičky jsem jako dárek dostala pejška, kterého jsem si přála, ale tehdy mi bylo úplně jedno, k jakému plemeni patří, jestli je to „bezpapírák“ nebo úplný voříšek. Až nějaký pán na ulici, který se se mnou dal do řeči, mi prozradil, že mám knírače. A od té doby se malí knírači stali mým osudem.

Už s tím prvním jste se věnovala výcviku?

Ano, a začala jsem úplně od píky. Zpočátku jsem o psech nevěděla zholo nic. Doma jsme mívali jen kočky. Fenka ovšem byla nesmírně temperamentní, a tak jsem usoudila, že ji musím nějak zcivilizovat. Koupila jsem si tedy knížku a podle ní ji začala cvičit. Bavilo mě to, a tak jsem měla snahu docházet s ní někde na cvičiště. Ale tehdy nebylo vůbec zvykem cvičit psa malého plemene. Obcházela jsem různá cvičiště a vyslechla si z úst „nadřazenějších“ majitelů velkých plemen mnoho poznámek o nebezpečí „létajících káňat“ a ať si jdu pejsánka venčit raději jinam. Většinou jsem jim předvedla perfektní „trojkovou“ poslušnost a odešla. Nakonec jsem se dozvěděla o cvičišti tehdejšího Klubu chovatelů kníračů v Dolních Počernicích. Zde mě přijali s otevřenou náručí. Dnes už mají všichni malí psi prošlapanou cestičku a také možnost zaměření výcviku je mnohem více a stále přibývají další.

Jaké druhy výcviku jste se s svými knírači vyzkoušela na vlastní kůži?

Začala jsem klasickým „služebním“ výcvikem podle tehdejšího zkušebního řádu Svazarmu, tehdy i s obranou. Pak jsem se vrhla na záchranářinu v dobách, kdy to tady byla úplná novinka. Již v roce 1976 jsme vyhráli závod v Odolena Vodě, také tradiční memoriál B. Mikolové, tehdy ještě vypisovaný jen pro střední a velké knírače. Po rozšíření zkušebního řádu o zkoušky malých plemen a tím také zákazem skládat ostatní zkoušky jsme se plně věnovali závodění a zúčastnili se převážně úspěšně mnoha přeborů a mistrovství (například Liga malých plemen, závody O pohár generálního ředitele ÚCS aj.). V roce 1977 jsme složili záchranářské zkoušky na historicky prvních zkouškách konaných v tehdejší ČSSR.

Co všechno dokážou malí knírači

Záchranářině, tedy snad nejmýsluplnější kynologické disciplíně, jsem plně propadla a intenzivně se jí věnuji dodnes, a to v plochách, sutinách, stopařině, lavinách i ve vodě podle našeho i mezinárodního zkušebního řádu. Dodnes mám složeno 78 zkoušek. Po ustavení Klubu agility jsem se od roku 1993 začala intenzivně věnovat i této kynologické disciplíně. Mnohokrát jsem se úspěšně zúčastnila mistrovství republiky, Evropy i světa. V letech 1993 a 1994 jsem vyhrála MS (PAWC), vloni jsem se svými psy obsadila první tři místa. Můj pes Amis z Roznetu se stal prvním ICH agility na světě. Tyto tři disciplíny se střídavě snažím dělat na vrcholové úrovni, ale

Už jste to nakousla, mohla byste tedy ještě jednou shrnout, jací malí knírači podle vás jsou?

Je to těžké říci takhle obecně, protože individualita hraje u psů velkou roli, mnohdy větší než plemenná příslušnost. Knírači, které jsem měla já, byli živí, někdy až divocí, rychlí, ale přitom se rychle učili a ochotně se mnou spolupracovali. Nikdy jsem je nemusela do ničeho nutit, spíše naopak. Je pravda, že jsem vždy dávala přednost takovým temperamentním typům, protože to všechno jsou optimální vlastnosti pro výcvik i na té nejvyšší úrovni. Pes musí mít temperament a musí mít zájem o všechno. S drilem byste u malých kníračů moc nepořídili. Musíte je nadchnout - což nebývá problém - a dokázat jim vysvětlit, o co vám jde. Chápu strašně rychle, když se jim něco dobře ukáže, umějí to prakticky hned. A nezapomínají, není nutné s nimi naučené pořadí opakovat. Má to ovšem také druhou stránku: dají se velmi rychle zkazit. Když mají nějaký špatný zážitek, pamatují si ho celý život.

Ale nebudu zapírat, že existují také jiní malí knírači. Pravý kníračský temperament dnes někdy ustupuje do pozadí, z kníračů se stávají jen výstavní nebo společenští psi, kteří už nemají tu razanci a zápal. Nechci to odsuzovat, radě lidí to vyhovuje. Jen pokud se někdo chce věnovat i výcviku, zvláště na vyšší úrovni, měl by dobře vybírat, po jakých rodičích si vezme štěně. I když k vyslovenému rozdělení na pracovní a výstavní linie u malých kníračů nedošlo, přece jenom se dá celkem dobře vysledovat, který chovatel dává čemu přednost. Pokud někdo hodlá se štěnětem pracovat, měl by si

Baví je všechno: i přinášení aportu. Jen je důležité je správně nadchnout.

pečlivě vybrat potomka pracovně vedených, temperamentních rodičů s pevnými nervy. Když to bude v několikáté generaci, tím lépe.

Věnujete se také chovu?

Ano, od roku 1988 mám chovnou stanicí Z Roznetu. V abecedě už se pomalu blíží ke konci (pozn. red. V oficiálních chovatelských stanicích se vrhy pojmenovávají postupně podle abecedy, celý vrh od stejného písmene). Poslední štěňátka jsem pojmenovala od písmene Q. Vždy jsem se snažila klást důraz na spojení krásy se standardní povahou. Mnoho psů z mého chovu získalo snad všechny myslitelné tituly včetně interšampiona. Na světové výstavě v Dortmundu v roce 1991 moji psi dokonce byli druzí v soutěži chovatelských skupin. Z toho všeho jsem měla samozřejmě velkou radost, ale přece jenom to nepovažuji za nejdůležitější. Pro

Knírači ochotně a dobře skáčou

vyzkoušeli jsme i další. Byli jsme třeba první na MR ve flyballu.

Všichni mí psi jsou držitelé titulu Železný pes, tedy úspěšně absolvovali psí triatlon. Posledním zpestřením je teď pro nás coursing. Když jsem zjistila, že se těchto terénních psích dostihů zúčastňují i jiní psi než chrti, řekla jsem si, proč to nevyzkoušet. A moje knírače to ohromně chytlo, mají v sobě velkou chuť jít dopředu a sledovat „kořist“. Ale to není zásluha nějakého cvičení nebo tréninku, spíše vrozených vloh. Coursingů se nezúčastňujeme pravidelně, jen tak třikrát čtyřikrát do roka, ani se na ně nijak zvlášť nepřipravujeme. Přesto se moje fenka Princess Peg z Roznetu stala coursingovou vítězkou roku.

Jak vidíte, paleta toho, co se s svými knírači dělám, je docela široká. Stále mám tři až čtyři psy a samozřejmě s každým nedělám vrcholově všechno. To by ani nešlo zvládnout. Držím se jednoduché zásady: co je baví, tomu se věnujeme. Naštěstí knírače baví skoro všechno kromě nicnedělání. V tom je to s nimi možná lehčí než s některými jinými plemeny.

Zuzana Rozová se svými čtyřmi knírači

Co všechno dokážou malí knírači

I když se dokážou přizpůsobit každému prostředí, nejvíce jim vyhovuje příroda

mě je hlavní, aby knírač měl dobrou povahu a temperament a aby byl všestranně použitelný

Lze vůbec dosahovat najednou špičkových výkonů na soutěžích krásy, tedy na výstavách, a zároveň na vrcholných soutěžích?

To víte, že to je trochu problém. Srst kníračů je nutno na výstavu speciálně upravovat a udržovat, a to není vždy úplně slučitelné s pohybem v těžkém terénu třeba při záchrannářském výcviku, který srst zákonitě poškodí. Další problém je časový: když chce člověk „vyjedit“ nějaké tituly, musí během roku absolvovat většinu výstav, které jsou ovšem často o stejných víkendech jako soutěže. Když vám jde o nejvyšší mety, musíte se už rozhodnout, co budete preferovat. Ale aby to nebylo pochopeno špatně: pokud nehodláte tyto činnosti provozovat na vrcholové úrovni, samozřejmě můžete s pejskem jezdit na výstavy a zároveň s ním cvičit nebo i soutěžit. To vůbec není problém a knírače to všechno bude bavit.

Kdo vám psy upravuje? I to přece zabere dost času...

Od začátku si své psy upravuji sama, a nejen to, zabývám se úpravou kníračů pro jiné lidi, kteří o to mají zájem, především na výstavě. Když se v Praze konal první ročník stříhačské soutěže Pragobest, podařilo se mi tam zvítězit. Nezapírám, že jsem z toho měla velkou radost, vždyť i správná úprava srsti ke kníračům patří a rozhodně si nemyslím, že by pracovní knírači měli být v tomto ohledu nějak zanedbávání.

Vám se zřejmě daří, na co sáhnete, je až neuvěřitelné, kolik titulů se vám podařilo získat: mistryně

republiky i světa, nejlepší stříhačka, úspěchy na výstavách... Škoda že své zkušenosti zatím asi nemáte čas předávat dál...

Tak to se mýlíte. Kromě funkcí ve výbořech různých organizací jsem dělala postupně výcvikářku Klubu chovatelů kníračů, Pražské záchranné brigády, výcvikáře a trenéra reprezentace Agility klubu, pořádám letní výcvikové tábory a celou dobu dělám také instruktorku na různých cvičištích. Působím jako mezinárodní rozhodčí exteriéru na výstavách. Myslím si, že je nesmírně důležité vychovávat další generace lidí ochotných se svým psem něco dělat.

Máte vůbec ještě nějaké nesplněné přání v souvislosti s knírači?

Trochu to souvisí s předchozí odpovědí. Asi nejvíc malým kníračům přeju, aby se dostávali k lidem, kteří se jim budou sku-

tečně věnovat. K takovým, kteří na ně budou mít dostatek času a které bude bavit s nimi něco dělat. Není až tak důležité, co přesně to bude, malí knírači jsou nesmírně flexibilní a jen dychtivě čekají na úkoly, které pro ně jejich pán připraví. Dá se s nimi dělat v podstatě úplně všechno. Přitom jsou nenároční, skladní, snadno se s nimi cestuje. Mohou žít kdekoliv, ale nejšťastnější jsou v přírodě. Jsou skvělí při turistice, bez problémů zvládnou běh u kola i dálkové pochody nebo běhy.

Dnes je bohužel trochu problém najít pro štěňata nové majitele, kteří budou ochotní se psem cvičit nebo kteří na to budou mít dostatek času. Snažím se všechna štěňata udat výcvikářům nebo lidem, které sportování se psy a jejich výcvik láká. Když se pak v létě na různých výcvikových akcích nebo na táborech potkám se svými štěňaty a jejich nadšenými majiteli, mám z toho obrovskou radost. Možná větší než ze všech těch titulů.

Se Zuzanou Rozovou by se dalo povídat ještě dlouho. My jsme ale nakonec dali přednost společné procházce po Grébovce, abychom pořídili také nějaké obrázky. A nelitovali jsme. Na vlastní oči jsme si totiž mohli ověřit všechno to, co nám zkušena kynoložka o malých kníračích řekla. Jejich nadšení z každého nového úkolu, ochotu „přetrhout se“ při plnění čehokoliv, nakažlivý temperament a přitom dokonalou ovladatelnost, která byla při focení obrovskou výhodou. Nijak nezaostávala ani nejstarší, dnes už téměř dvanáctiletá Ira z Roznetu, která ještě letos vyhrála mistrovství kníračů v agility. Knírači zkrátka nestárnou. A s nimi po boku stárneme mnohem pomaleji i my, lidé.

Lea Smrčková

